VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Muistio

Sonja Landes (VNK)

24.3.2025

EU/17/2025
EU/17/2025-VNK-28

Eurooppa-neuvosto 20. maaliskuuta 2025

Maaliskuun Eurooppa-neuvoston aiheita olivat Ukraina, Lähi-itä, kilpailukyky, Euroopan puolustus ja turvallisuus, tuleva monivuotinen rahoitus ja uudet omat varat, muuttoliike, meret, monenkeskisyys sekä muut asiat. Eurooppa-neuvosto kävi lounaskeskustelun YK:n pääsihteeri António Guterresin kanssa. Eurooppa-neuvoston yhteydessä järjestettiin eurohuippukokous.

Eurooppa-neuvosto kävi keskustelun Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyin kanssa Ukrainaa koskevista viimeaikaisista tapahtumista. Aiheesta annettiin Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät, joita tuki 26 valtion tai hallitusten johtajaa. Puheenjohtajaan päätelmissä todettiin EU:n vahva tuki Ukrainalle ja että EU-maiden on edelleen lisättävä nopeasti sotilaallista tukeaan Ukrainalle.

Eurooppa-neuvosto sopi, että Euroopan puolustusvalmiutta vahvistetaan ratkaisevasti seuraavan viiden vuoden aikana. EU-johtajat keskustelivat aiheesta edellisenä päivänä annetun puolustuksen valkoisen kirjan eli Euroopan ulkosuhdehallinnon ja komission yhteisen tiedonannon pohjalta.

Eurooppa-neuvosto keskusteli myös Euroopan kilpailukyvystä. EU-johtajat totesivat, että unionin kilpailukykyä on kiireellisesti vahvistettava.

Eurooppa-neuvosto kokoontui maaliskuun varsinaiseen kokoukseensa 20. maaliskuuta 2025. Kokouksen aiheina olivat Ukraina, Lähi-itä, kilpailukyky, Euroopan puolustus ja turvallisuus, tuleva monivuotinen rahoitus ja uudet omat varat, muuttoliike, meret, monenkeskisyys sekä muut asiat. Ukrainaa koskevista viimeaikaisista tapahtumista käytiin videokeskustelu Ukrainan presidentti Volodomyr Zelenskyin kanssa. Ukrainan osalta annettiin Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät, joita tuki 26 valtion tai hallitusten johtajaa. Asialistan muista aiheista annettiin Eurooppa-neuvoston päätelmät. Kokouksen työlounaalle osallistui YK:n pääsihteeri António Guterress, jonka kanssa keskusteltiin geopoliittisesta tilanteesta ja monenkeskisyydestä. Eurooppa-neuvoston yhteydessä järjestettiin eurohuippukokous.

Ukrainan osalta puheenjohtajan päätelmissä Eurooppa-neuvosto vahvisti jatkuvan ja vankkumattoman tukensa Ukrainalle ja toisti tukensa kattavalle, oikeudenmukaiselle ja kestävälle rauhalle.Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot aikovat osallistua rauhanprosessiin ja auttaa oikeudenmukaisen ja kestävän rauhan turvaamisessa Ukrainalle, mikä on sekä Ukrainan että koko Euroopan edun mukaista. Euroopan unioni on valmis lisäämään painetta Venäjää kohtaan heikentääkseen Venäjän kykyä jatkaa hyökkäyssotaansa. Euroopan unioni aikoo edelleen antaa Ukrainalle säännöllistä ja ennakoitavissa olevaa rahoitustukea. Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota toteuttamaan pikaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet myöntääkseen rahoitusta etupainotteisesti Ukrainan tukivälineestä ja G7-maiden ERA-lainoista. Se kehotti komissiota ja jäsenvaltioita käyttämään kaikkia Ukrainan tukivälineen mukaisia vaihtoehtoja lisätäkseen rahoitustukea Ukrainalle.

Eurooppa-neuvosto vahvisti, että Euroopan unioni on lujasti sitoutunut toimiin, joilla varmistetaan täysi vastuuvelvollisuus sotarikoksista ja muista vakavimmista rikoksista Venäjän Ukrainaa vastaan

käymän hyökkäyssodan yhteydessä. Euroopan unioni on edelleen sitoutunut tukemaan kansainvälisten kumppaneiden kanssa koordinoiden Ukrainan vahinkojen korjaamista sekä sen elpymistä ja jälleenrakentamista.
Aiheesta jatketaan keskustelua Eurooppa-neuvoston seuraavassa kokouksessa.

Lähi-idän osalta Eurooppa-neuvosto palautti mieleen aiemmat päätelmänsä ja keskusteli Lähi-idän tilanteesta ja viimeaikaisista tapahtumista. Eurooppa-neuvosto vaatii palaamaan välittömästi tulitaukoa ja panttivankien vapauttamista koskevan sopimuksen täysimääräiseen täytäntöönpanoon. Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille Kairon huippukokouksessa vahvistetun arabimaiden tukeman elpymis- ja jälleenrakennussuunnitelman. Euroopan unioni on edelleen tiukasti sitoutunut pysyvään ja kestävään rauhaan, joka perustuu kahden valtion ratkaisuun.

Eurooppa-neuvosto tuomitsi jyrkästi Syyrian rannikkoalueella siviileihin viimeaikoina kohdistuneen laajalle levinneen väkivallan. Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen poliittisen umpikujan päättymiseen Libanonissa ja ilmoitti, että Euroopan unioni on valmis tekemään yhteistyötä uusien viranomaistenkanssa maan taloudellisen ja turvallisuustilanteen vakauttamiseksi.

Kilpailukyvyn osalta Eurooppa-neuvosto korosti, että Euroopan kilpailukykyä on kiireellisesti vahvistettava ja totesi kilpailukykyisemmän unionin olevan vahvempi unioni, joka pystyy paremmin suojelemaan kansalaisiaan, arvojaan ja etujaan maailmanlaajuisesti säilyttäen samalla vaurautensa ja Euroopan sosiaalisen mallin. Tarve investoida EU:n puolustukseen ja kilpailukykymme liittyvät läheisesti toisiinsa. Esillä keskusteluissa olivat sääntelyjen yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen, energiakysymykset, säästö- ja investointiunioni ja sen osalta erityisesti pääomamarkkinoiden edistäminen, sisämarkkinat, teollisuus ja osaaminen sekä vuoden 2025 eurooppalaisen ohjausjakson prioriteetit.

Euroopan puolustuksen ja turvallisuuden osalta Eurooppa-neuvosto kehotti aiempien päätelmiensä sekä Euroopan puolustuksen tulevaisuutta käsittelevän valkoisen kirjan pohjalta nopeuttamaan työtä kaikilla osa-alueilla Euroopan puolustusvalmiuden kasvattamiseksi ratkaisevasti seuraavien viiden vuoden kuluessa.

Tulevan monivuotisen rahoituskehyksen ja uusien omien varojen osalta Eurooppa-neuvosto kävi alustavan keskustelun. Aiheesta ei annettu päätelmiä.

Muuttoliikkeen osalta Eurooppa-neuvosto arvioi antamiensa päätelmien täytäntöönpanon edistymistä ottaen huomioon komission puheenjohtajan ennen kokousta lähettämän kirjeen. Eurooppa-neuvosto kehotti lainsäätäjiä erityisesti tarkastelemaan paluuta koskevaa komission ehdotusta.

Valtamerten osalta Eurooppa-neuvosto korosti valtamerten, vesiresilienssin ja sinisen talouden strategista merkitystä EU:N kilpailukyvyn ja kriisinkestävyyden vahvistamisessa ja on tyytyväinen komission aikomukseen esittää eurooppalainen valtamerisopimus.

Multilateralismin eli monenkeskisyyden osalta Eurooppa-neuvosto toisti unionin määrätietoisen sitoutumisen tehokkaaseen monenvälisyyteen ja sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestykseen, jonka ytimessä on Yhdistyneet kansakunnat. Euroopan unioni pysyy ennakoitavana, luotettavana ja uskottavana kumppanina.

Muiden asioiden alla Eurooppa-neuvosto keskusteli Länsi-Balkanin tilanteesta.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi